U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **E. S.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2016, č. j. OAM-37/ZA-ZA11-P16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 10. 2017, č. j. 43 Az 33/2016 - 57,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Gabriele Kopuleté, advokátce se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, **se** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále také „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z obsahu správního spisu plyne, že zákonná zástupkyně (matka) stěžovatele podala jeho jménem dne 18. 1. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V doplnění žádosti a následném pohovoru k žádosti uvedla, že její syn se narodil dne x ve městě I. Je ukrajinské státní příslušnosti, ukrajinské národnosti a vyznává pravoslaví. Dne 10. 1. 2016 přicestoval do České republiky přes Polsko mikrobusem. Na území České

republiky vstoupil na základě pozvání a českého víza. Ke zdravotnímu stavu stěžovatele jeho zákonná zástupkyně uvedla, že má problémy s nohou (kyčelním kloubem), léčí se už 2 roky a potřebuje rehabilitaci. Nechce, aby její syn žil na Ukrajině. Potřebuje totiž léčbu, která je na Ukrajině finančně nákladná. Nakonec zákonná zástupkyně stěžovatele uvedla, že se obává obtěžování stěžovatele jeho otcem, který je v opilosti agresivní.

[3] Žalovaný se v napadeném rozhodnutí po shrnutí skutkového stavu věci zabýval důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu. Při svém rozhodování vycházel z výpovědi zákonné zástupkyně stěžovatele, informací, které shromáždil v průběhu správního řízení o situaci na Ukrajině (zejména ve vztahu k situaci politické, bezpečnostní a stavu dodržování lidských práv). Vzal v potaz i vyjádření zdravotnického zařízení ke zdravotnímu stavu stěžovatele. Po zhodnocení těchto skutečností dospěl k závěru, že není dán žádný z důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

[4] Krajský soud konstatoval, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem. Ze správního spisu nevyplývají žádné relevantní skutečnosti, ze kterých by bylo možné učinit závěr o tom, že stěžovatel by byl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu nebo že by mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další.

[5] Ani nedostatek finančních prostředků na jeho lékařskou péči, snaha zajistit si v České republice potřebnou zdravotní péči nebo obavy stěžovatele z obtěžování jeho otcem, které však matka stěžovatele nikdy neřešila za pomoci ukrajinských státních orgánů, nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 zákona o azylu.

[6] Krajský soud aproboval také odepření azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu, což označil za odpovídající zjištěnému skutkovému stavu. Žalovaný správně uvedl, že pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v posuzovaném případě shledán zákonný podklad, neboť stěžovatel není rodinný příslušník osoby, jíž byl udělen azyl dle § 12 nebo § 14 zákona o azylu.

[7] Obdobně krajský soud shodně se žalovaným nezjistil žádné důvody zvláštního zřetele pro udělení azylu z humanitárního důvodu. Jeho udělení je na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, je v souladu s pravidly logického usuzování a při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. V projednávaném případě žalovaný přezkoumatelným způsobem odůvodnil, z jakého důvodu zdravotní stav ani rodinná situace stěžovatele nemůže být důvodem pro udělení humanitárního azylu.

[8] Stěžovatel má dle tvrzení své matky problémy s nohou, jedná se o nemoc kyčelního kloubu, s níž se léčí už 2 roky a potřebuje rehabilitaci, na jejíž úhradu nemá dostatek finančních prostředků. Z vyjádření zdravotnického zařízení pak vyplývá, že se jedná o vrozené onemocnění kyčelního kloubu, které se projevuje tím, že stěžovatel lehce napadá na nohu. Krajský soud se přiklonil k názoru žalovaného, že z ničeho nevyplývá, že by stěžovatel vyžadoval specializovanou, ve vlasti nedostupnou zdravotní péči.

[9] Stěžovatel nesplnil ani předpoklady pro udělení tzv. doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu. Mezi tyto důvody nelze podřadit ani obavy z agresivity otce v opilosti, tím spíš, jestliže žije v jiném městě. Pokud se matka stěžovatele o syna obávala, nic jí nebránilo obrátit se na příslušné ukrajinské státní orgány.

[10] Pokud jde o bezpečnostní situaci v zemi původu, podle krajského soudu žalovaný správně uvedl, že v době rozhodování o jeho žádosti na Ukrajině neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu ke stěžovateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Konstatoval, že zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, tedy na jihovýchodě Ukrajiny, ve zbytku země je bezpečnostní situace klidná a stabilní. Vyhodnotil, že stěžovatel pochází ze západní části Ukrajiny, z Ivanofrankivské oblasti, která je od těchto dvou oblastí velmi vzdálená a není uvedenými lokálními střety bezprostředně zasažena.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[11] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Dovozuje nesprávné posouzení právní otázky týkající se splnění podmínek pro udělení azylu (§ 14 zákona o azylu) a doplňkové ochrany (§ 14b zákona azylu), a to jak krajským soudem, tak i žalovaným. Stěžovatel patří do azylově relevantní skupiny osob, u nichž existují důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu a též § 14b zákona o azylu. Úlohou žalovaného a krajského soudu bylo, aby zhodnotily, zda lze po stěžovateli rozumně požadovat, aby území České republiky opustil.

[13] Namítá nedostatečné odůvodnění rozsudku krajského soudu. Ten nevzal v úvahu veškeré skutečnosti, které vyšly v řízení najevo (zejména zprávy o zemi původu). Své závěry opřel o subjektivní hodnotící soudy, které nemají oporu ve zjištěném stavu věci. Nepřezkoumatelnost pak stěžovatel spatřuje v chybně provedeném dokazování a absenci logických vazeb mezi některými provedenými důkazy a závěry, které z nich soud učinil.

[14] Přijatelnost kasační stížnosti je dána zásadními pochybeními krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a posuzování shora uvedených právních otázek, jež mají dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost. Připomíná, že matka stěžovatele v roce 2012 odjela za prací do České republiky a žila zde nelegálně. O mezinárodní ochranu žádá v České republice, protože tu

chce žít se svým druhem, na Ukrajině nemá kde žít a bojí se svého bývalého manžela, který jí vyhrožuje. Žádné potíže, které by se dotýkaly přímo stěžovatele, však ve správním řízení netvrdila. Nakonec dodal, že setrvává na svém závěru, že ve věci stěžovatele nejsou splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá nejprve otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[18] O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[19] Přijatelnost kasační stížnosti je podle tvrzení stěžovatele dána zásadními pochybeními krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a posuzování podmínek pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) a doplňkové ochrany (§ 14b zákona azylu), jež mají dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[20] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[21] Rozhodnutí krajského soudu i rozhodnutí žalovaného jsou náležitě odůvodněna a jsou opřena o dostatečná skutková zjištění. Krajský soud se v odůvodnění svého rozsudku náležitě zabýval všemi azylově relevantními důvody, a to včetně možnosti udělení azylu z humanitárních důvodů a doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Z napadeného rozsudku je patrné, z jakých skutkových okolností vyšel, které právní předpisy aplikoval a jaké právní závěry vyvodil. Nelze mu ani vytknout nesprávné hodnocení provedených důkazů. Stěžovatel ostatně ani neuvedl, v čem konkrétně měla pochybení krajského soudu spočívat, a omezil se jen na obecná tvrzení. Z úřední činnosti soudu je navíc známo, že tato tvrzení doslova opakuje i ve věci jeho bratra (vedené pod sp. zn. 9 Azs 378/ 2017), aniž by je individualizoval.

[22] Dle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvádí, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí věcně zabýval.

[23] Zpochybňuje-li stěžovatel postup žalovaného, resp. krajského soudu, že se nedostatečně zabývaly otázkou neudělení azylu z humanitárního důvodu, nelze s ním souhlasit. Předně je třeba stěžovateli (resp. jeho zástupkyni) vytknout, že se v tomto ohledu omezil jen na všeobecná tvrzení, aniž by specifikoval, v čem konkrétně vidí pochybení žalovaného nebo krajského soudu.

[24] Není pravda, že by žalovaný v napadeném rozhodnutí nesprávně posoudil právní otázku týkající se naplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný poukázal na nenárokový charakter humanitárního azylu (viz také např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 36/2005 - 48). Na straně 7 svého rozhodnutí se dále v dostatečné míře zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele. Přihlédl i k jeho věku a zdravotními stavu.

[25] Jak z rozhodnutí žalovaného, tak ze spisového materiálu (zejména z vyjádření zdravotnického zařízení) vyplývá, že stěžovatel má problémy s nohou (nemoc kyčelního kloubu, s níž se léčí už 2 roky) a potřebuje rehabilitaci, na jejíž úhradu nemá matka stěžovatele dostatek peněz. Z vyjádření zdravotnického zařízení (č. l. 18 správního spisu) pak plyne, že se jedná o vrozené onemocnění kyčelního kloubu, které se projevuje tím, že stěžovatel lehce napadá na jednu nohu. Obdobně krajský soud tuto otázku vypořádal na str. 6 až 7 napadeného rozsudku.

[26] V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl, že mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu „[l]*ze zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“

[27] Z konstantní judikatury dále vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoli; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována zákazem libovůle. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Žádné takové deficity v úvaze žalovaného Nejvyšší správní soud nenalezl.

[28] Za důvod hodný zvláštního zřetele, pokud jde o zdravotní stav žadatele, lze pro účely udělení humanitárního azylu považovat zvlášť těžké postižení nebo onemocnění a tuto otázku musí na prvním místě posoudit žalovaný v rámci svého správního uvážení. Z obsahu správního spisu, soudního spisu ani z kasační stížnosti nevyplývá, že by stěžovatelův zdravotní stav (onemocnění kyčelního kloubu, které se projevuje tím, že stěžovatel lehce napadá na nohu) byl natolik závažný, že by odůvodňoval udělení azylu

z humanitárních důvodů. Tím spíš, že matka stěžovatele ve správním řízení uvedla, že stěžovatel potřebuje pouze rehabilitaci, jiná léčba není plánována. Stejně tak z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. z rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65), vyplývá, že důvodem pro udělení azylu nejsou ekonomické problémy v zemi původu, mezi něž lze podřadit i potíže s financováním rehabilitace na Ukrajině.

[29] Ani hrozbu násilí ze strany otce stěžovatele nelze podřadit pod důvod svědčící pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Podstatné je, že matka stěžovatele se v souvislosti s obtěžováním stěžovatele jeho otcem (který s ním nežije ve společné domácnosti a ani nebydlí ve stejném městě) nikdy neobrátila na příslušné ukrajinské státní orgány (viz Protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany - č. l. 11 až 14 správního spisu). Takový postup nemůže ospravedlnit ani její tvrzení, že je přesvědčena, že by se jí od příslušných státních orgánů nedostalo pomoci.

[30] Stejně tak nelze přisvědčit námitce, že se krajský soud v odůvodnění svého rozsudku dostatečně nezabýval všemi relevantními důvody, které svědčí pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona azylu. Uvedl totiž, že v České republice nebyla udělena doplňková ochrana žádnému z rodinných příslušníků stěžovatele, a proto ani jemu nemůže být udělena doplňková ochrana podle uvedeného ustanovení.

[31] Pro úplnost soud dodává, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ani snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (viz rozsudek ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 - 46, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[32] Touha po společném životě s jeho nejbližšími rodinnými příslušníky na území České republiky je lidsky pochopitelná. Stejně tak soud nepopírá jeho nelehkou sociální a ekonomickou situaci, resp. jeho rodinných příslušníků. Nejedná se ovšem o skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany. Stěžovateli proto nezbývá, než usilovat o legalizaci svého pobytu odpovídajícími prostředky podle zákona o pobytu cizinců.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Za těchto okolností soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[35] Stěžovateli byla v řízení před krajským soudem jako zástupkyně ustanovena Mgr. Gabriela Kopuletá, advokátka se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, která ho zastupovala i v řízení o kasační stížnosti. Soud ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[36] Při rozhodování o nepřiznání odměny vzal soud v úvahu především tyto okolnosti: zástupkyně podala nejprve blanketní kasační stížnost, kterou doplnila na základě usnesení soudu ze dne 24. 11. 2017, č. j. 9 Azs 379/2017 - 12. V doplnění kasační stížnosti však neuvádí žádné konkrétní okolnosti týkající se stěžovatele a omezuje se na obecné, „typizované" námitky (např. „nepřezkoumatelnost stěžovatel spatřuje v chybně provedeném dokazování", „stěžovatel patří do azylově relevantní skupiny osob" či „soud prvního stupně nereagoval odpovídajícím způsobem na žalobní bod namítající humanitární aspekty"). Zástupkyně tato tvrzení nijak nerozvádí (např. mlčí o tom, jaké konkrétní chyby měly nastat v dokazování nebo proč má stěžovatel náležet do „azylově relevantní skupiny osob"). Kromě toho je soudu z úřední činnosti známo, že zástupkyně bez dalšího použila zcela totožné „typizované" námitky i ve věci bratra stěžovatele (vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 Azs 378/2017).

[37] Nad rámec uvedeného soud poukazuje na to, že v blankentní kasační stížnosti se jménem stěžovatele domáhá, aby ji soud ustanovil jeho zástupkyní i pro řízení o kasační stížnosti, ačkoli k jejímu ustanovení došlo již na základě usnesení krajského soudu ze dne 8. 8. 2016, č. j. 43 Az 33/2016 - 20. Jako advokátka, která se dle svých slov specializuje na cizineckou problematiku, by si měla být vědoma toho, že z § 35 odst. 9, věty poslední, s. ř. s. vyplývá, že její ustanovení trvá i v řízení o kasační stížnosti.

[38] Posláním každého advokáta je pečlivě střežit a prosazovat oprávněné zájmy účastníka, jehož v řízení zastupuje, a dbát na to, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům řízení. Této povinnosti ustanovená zástupkyně nedostála, což promítl Nejvyšší správní soud i do výroku III. tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu